

دائرة مخصوصه

در سعادتده باب عالی جوار ننده

محل اداره :

مشرط القلم

۱۳۲۶

اخطار :

مسلكمزه موافق آثار جديده مع المنوويه
قبول اورانور

درج ابدنه بن آثار اعاده اورانور

ديبر، فلسفه، علوم، حقوق، ادبيات، سياست، و بافلاصه كرك سياسى و كرك اجتماعى و مدنى احوال و مشهور اسلاميه و در بحث ايدى و هفته ده بر نشر اورانور.

آبونه بدلى

صاحب و مؤسلى :

در سعادتده نسخه سى ۵۰ پاره در

ابوالعلا زين العابدين - ح . اشرف اديب

منه لى التى آيلنى

تاريخ تأسيسى

۱۰ تموز ۳۲۴

ممالك عثمانيه	ايچون	۸۰	۴۰	غروش
روسيه	»	۶۰۵	۳۰۵	روبله
سائر ممالك اجنبيه	»	۱۷	۹	فرائق

قبراه دن مقوا بورو ايله كوندريلىرسه سنوى
۲۰ غروش فضله آلنير

عدد : ۷۹

۲۸ صفر الحير ۳۲۸ پنجشنبه ۲۵ شباط ۳۲۵

در دنجى جلد

استعین بالله (لا یفرق بین احد من رسله) آیت کریمه سنی تفسیر صرہ سنده بو آیت جلیله موجباً بن نبی آخر الزمانی سائریندن تفضیل ایتیم دیسیله مستمعین میاننده علمای عربدن برذات عالیقدر طرز افاده دن متأثر اوله رق دلائل قاطعه و براهین ساطعه ایله واعظ مرقومی الزاماً «بوابده ازاله جهل ایدمه ممشکز، علم تفسیرده نقصانکز واردر ایات کریمه نك ناسخندن، منسوخندن، مشابهندن غافلکز، رسل بیننده فرق یوقدر دیمکدن مقصد الهی (الله اعلم بمراده) امر رسالت و خصوصی نبوتده در، یوقسه مراتب فضیلتده دکلدر. اگر آیت کریمه نك معناسی من جمیع الوجوه دیمک اولسیدی استعین بالله (تلك الرسل فضلنا بعضهم علی بعض) بیوریلیرمیدی» دیوب واعظی اسکات ایلشدر. جاهل واعظك شو حال بروسه ده شیوع بولنجه کیفیت سلیمان چلبی حضرت ترینك سامعه اطلاعنه واصل اولسایله پك متأثر اولوب سیدالانام و افضل انبیای کرام علیه الصلوات والسلام افندیمن حضرت ترینك علوقدر رسالتینه اگر میلرندن باحث اولمق اوزره صورت ولادت جناب نبوتینا هیلرینی و معجزات جلیله احمدیه لرینی مصور اولان منظومه مقبوله یی از تجال واستعجال ایله ترتیب و تنظیم وشو عالیده ابقای نامنده خدمت ایتیمک اوزره کتبخانه عشق و عرفانه یادگار اوله رق تودیعی ایلشدر. حقیقه عالی مرحوم شوسطرلوی یازار:

«سلیمان چلبی مولدنی خدمتی کندویه لازم ایتش؛ الحق بر کتاب مستطاب ایلشدر که لسان قلمده بیان رقه کلمی بر ساعت سعیده وقوع بولوب بلکه اکثر کواکبک برج شرقده افترانه راست کلوب سال بسال نیجه بیک مجالس واجب الاجالده اوقونور. الحق مؤثر ادا لایله نظم ایلشدر. نیجه مولدنی منظوم دخی واردر؛ لیکن بریسی نه اله آنور، نه کیمسه نك کوزینه طوقونور سلیمان چلبی ایسه منقبه مولد شریفی کویاکه تعلیم روح قدس ایله سویلشدر.»

فی الحقیقه اوله در بویولده کی آثارک اک مقبولی، اک بلیغیدر.

هم سکر یوز اون ایکیدر تاریخی

بروسه اولدی تمام بیل ای اخی

تاریخ انشادینی کوستر که بشیوز کسور سنده نبرو ایادی احترامده اولدینی مستبان اولور.

عبد اللطیف غزی حضرت ترینك (قبله نمای کعبه العشاق) نام اثر مرغوبنده کرامات علیه واحوال عجیبه لرندن بحث اولدینی کبی مقرب حضرت نبوی اولدینه محض توفیق و فیض الهام ایله یازمش اولان اثر دلپذیری برهاند.

نزد جلیل پیغمبریده مظهر قبول تام اولدینه؛ عصر لردنبرو بونجه منظومه لره حق رجانه مالک اولسایله قناعت حاصل اولور.

سلیمان چلبی حضرت ترینك بومنظومه مبارک سنی از وقت ظریفده شهرتکیر آفاق عالم اولوب هر طرفده تبرکاً اوقومغه باشلامش و خوشنودی جناب نبوی فی استجلابه وسیله اولسون امید شفاعتخواهانیه سیله اختیار تکلفات اولنه کلشدر.

بروسه لی رضا افندی مرحوم نسخه صحیح سنی الده ایدرک طبع

ایندیرمش و بو خدمتی ارباب عشق و محبت نزدنده پک قیمتی کورلمشدی. زیرا مستسخارک سهوندن قورتوله میان بواثر جلیله زمان زمان چوق شیلر علاوه اوله رق همان همان اصلی غائب ایده جک راده یه کلش ایدی. ای خدادن لطف احسان ایستین مولد پاك رسول الله کل قصیده سی مولد کتابلرینك باش طرفه یازمش ایسه ده بونک ناظمی ۱۲۰۷ سنه سنده ارتحال داربقا ایدن و شمرده (والی) تخلص ایلین قاضی عسکر عبدالرحمن افندی اولوب سلیمان چلبی حضرت ترینك دکلدر. برده حضرت ناظم: «ترم ارتحال نبوی یی مصور هیچ برشی یازمامشدر. بو وامثالی شیلر صکره لری بشقه لری طرفدن علاوه اولمشدر. ذاتاً دقتلیجه اوقونورسه کندیلکندن تظاهرایلر.

بومنظومه مقبولده چوق رموزات لطیفه واردر. انلره حصول اطلاعدن صکره اوقونور ویا استماع اولنورسه نشئه کامله نك ظهوری شبه سزدر قولاق طولوغونانی ایله شویله جه دینه مک بشقه، اسرار معانی دقیقه یه وقوف حاصل ایدرک دینه مک ینه بشقه در.

جان قولاغیله دینلر ایکن ترک حیات مستعار ایدن عاشقده کورلمش وایشیدامشدر.

حضرت ناظم محترم عزم عالم لاهوت ایلدکده کتاب عشق وجودلری بروسه ده چکر که یه یقین بر محله احضار اولنان محفظة قبره قولشدر. قدس الله سره و نفعنا الله ببرکاته و فیوضاته آمین.

مکرراً زیارت شرفه مظهر اولدینمندن طولای حید و شکر ایدرم. قبر شریف لرینك اوزرنده دمبارمقلقدن برقه و اطرافنده شبکه اولوب مزار طاشنده شویله یازیلیدر.

(منظومه منقبه ولادت نبویه علیه السلام والتحیه مؤلفی سلیمان افندی حضرت ترینك مرقد متبرکیدر. علیه الرحمة والفقران روح برقوق عالیرینه لله تعالی الفاتحه) حسین و صاف

تاریخ اسلامیت

اثر معهودینه ابوالضیا توفیق افندی نك یازدقلری

تقریبه مقنده تقریقات

تصویر افکار صاحبی و الطالیه مبعوث محترمی ابوالضیا توفیق پک افندی نك معهود تاریخ اسلامیت منعی حقیقه حکومتهجه متخذ قرار علیه تصویر افکارک ۲۶۷ عددلی نسخه سنده خامه ران اولدقلری مطالعات و ملاحظاتک (صراط مستقیم) د تعاق ایدر جهتی کورلماکله برابر مملکت مزده اثر مذکوره قارش ایلاک باب مباحثه یی آجیش اولمق و مطالعات مشروحه اثر معهودک لهنده بولمق حسبیه تغایط افکاری موجب اولسی محتمل بولنان ملاحظات مسروده نك هر درلو سوء تفهمه محل قالمق اوزره غرضه من ستونلرنده زمین تدقیق اتخا دی مناسب کورلمشدر:

تصویر افکار رفیق مزك بش بحق ستونی اشغال ایدن بو طویل الذیل مقاله یی ۱۶ اساسه ارجاع ایده بیلورز:

۱ - حکومت اترك ماهيتنى آكلامقېزىن ممنوعيت قرارى
اصدار ايدلشدر . زيرا اعلان رسميده برى اسمە ديكرى ذات تاليفه
اوچنچىسى مؤلفه دردنجىسى نوع تاليفك قانونه جهت تعلقنه عائد
درت خطا واردر . : كتابك اسمى [تاريخ اسلام] دكل (تاريخ
اسلاميت) در . كتاب عبدالله جودت بلك اثر تاليفى دكل ، ترجمه سيدر .
كتاب [لايد] دارالفنوى معلمارندن پروفيسور [دوزى] نك ائريدر .
اثر غزته و يارسائل موقوتهدن دكل ، بر تاليف يعنى كتاب اولديغندن
۳۵ نجى ماده ايله هر درلو مناسبندن عاريدر . زيرا مطبوعات قانوننك
۳۵ نجى مادهسى عينا شويلاه در :

« ... ممالك اجنبیه و ایالت ممتازه ده [؟] مطبوع غزته و يارسائل
موقوته نك ممالك عثمانیه منع نشر و توزيى مجلس و كلاله اتخاذ اولنان بر
قرار مخصوصه واقع اولور و يالكز بر نومروسى داخله نظارتندن و يريلان
براسر اوزرينه منع ايديله بيلور . »
بر اساسه عامه حقيقات :

مجلس و كلالنك قرارى و بو قرارك صورت اعلانى تخطئه ايدلمكه
اولسندن طولايى بوبابده بيان مطالعه صدددن خارج قاير . مع مافيه
على سبيل الاستطراد شواساسك بعض جهتلرى حتمده نظردقتى جانب
ايتك نى طرفلق مقتضياتنه منافى دوشمىز . فقط اول امرده شونى
سويليم كه الفاظ مناقشه سندن صوك درجه لوده محترز و متفرز . حتى
مسلك اثر لرنده بيله بو واديدكه تدقيقاتى زائد كوريرز . لكن بو
مبحثده الجاى ضرورتله برقاج سوز سويليه جكز .

محرر مقاله اعلان رسميدهكى لفظ خطا لر نى تعداد ايدوب
طوريور . فقط عبنى زمانده اثرى ايكي ذاته نسبت ايتك مجبوريتنده
قاله رق تنقيد ايتديكى خطايى كندوسيده ارتكاب ايدويور . دقت
اولندينى اوزره اثر جودت بلك تاليفى دكل ترجمه سيدر ديندكن
يعنى اثر تماميله بر ترجمه تالق و اكا حصر محاكمه ايدلكن صوكره
مؤلفه عائد خطا ؛ كتاب (لايد) دارالفنوى معلمارندن پروفيسور
دوزى نك ائريدر صورتيله تصحيح اولمشدر . مقصود اولان اترك
ترجمه اولديغنى بياندن صكره آراق مؤلف حقندهكى خطا بوجهته
ارائى لازم كليز . ترتيبات منطقيه بونى ايجاب ايدر : مجلس ياكشدر ،
تاليف ديديكى اثر ترجمه در و بو ترجمه نك صاحبي عبدالله جودت
بك دكل فلاندر دينهرك مؤلفدهده خطا ايدلديكى اثبات اولنور .
يوقسه اعلان رسميده دوزيدن و اثرندن اصلا بحث ايدلامش ايكن
تصحيحات واقعهده مؤلفدهده خطا ايدلمش ديمك خطاي محضدن
عبارت قاير . انسانلر جمله خطا و نسيانه معروضدرلر . سهل التفهم
بوقيل خطيئاتي اعظام ايدن ذوات تصحيح خطا واديسنده بيله كريوة
خطايه دوشمكه مصاب اولورلر . زلات غيردن استفاده داعيه سنده
بولنانلرك زلاتندنده استفاده ايدنلر بولنور . كآدين تدان .

عينا نقل اولنان ۳۵ نجى مادهدهكى ايات ممتازه تعبيرى اوكنه محرر
مقاله استفهام اشارتى قويوش . نظر دقتمىزى جانب ايتدى . ماده نك
مجلسدهكى . مذاكراتنى تدقيق ايچون تقويم وقايع قوللكسيوننه مراجعت
ايتدك . مجلسده هر ايكي قرائندهده ايات ممتازه تعبيرندن عارى اوله رق

اوقونمش اولديغنى آكلادق . ديمك اوليوركه بالاخره بوقيدى اعيان
علاوه ايتمش . تعديلات اوزرينه مجلسه اعاده ايدلكن صكره جريان
ايدن . مذاكراتى دخى تدقيق ايتدك . بو علاوه ايچون مجلسده اصلا بر
مناقشهده بولنلمديغنى اوكرندك . خاطره مزى برسؤال اشغل ايتدى :
محرر مقاله اولان مبعوث محترم ؛ ماده يى بر سنه صكره غزته سنه حين
نقلنده وضع ايدى چكى استفهام اشارتنه بدل وقتيله مذاكراتده
حاضر بولنهرق قانون نامه شومهميتى ازاله يه مدار اوله جق سؤاللىرى
ايچون ايراد ايتدى ؟ لمعذره مجلسده بولنهمديسه نيچون ماده لر
كسب قانونيت ايتندن اول بومسئله يى تبين حقيقت ايچون غزته سنده
موضوع بحث ايتدى ؟ غفلت و ذهول واقع اولمش ايسه بو حركت
وظيفه به قارشى بر اثر لاقيدى دكيدر ؟ لزوم كورلماش ايسه بوكون
بو اشارتى وضعه سائق نهدر ؟ مجلهده بر ماده واردر : هر كيمكه كندو
طرفندن تمام اولان شيشى نقض ايتدكه سى ايدرسه سعي مردوددر .
بوكون بو ماده مبعوث محترمك حركت واقعه سنه تام محل تطبيق
اوليورمى ؟

بو كتابك ۳۵ نجى ماده ايله بر مناسبتى يوقش ، نه كى مناسبت
آرانيور ؟ ماده غزته لردن رسائل موقوته دن بحث ايدويور . تاليفه ،
كتابه شمولى اوله مزى ، كتاب منع اوله مزى ؟ يوقسه كتاب منع
اوله بيلور فقط بو ماده يه تطبيق اوله مزى ؟ ديمك ايسته نيليور . محرر
مقاله بورالرينى مبهم براقشدر . برنجى احتمالى اله آله لم : كتابده منع
اوله بيلور . زيرا منع قانوناً مطبوعات جرائمى ايچون بر جزا اوله رق
قبول ايدلشدر . غزته و رسائل موقوتهدهكى نشریات منع جزاسنى
مستلزم بر ماهيتده تقدير اولنور ايسه مجلس وكلا بو بابده بر قرار
اتخاذ ايدرك منع جزاسنى تطبيق ايدر . غزته و رسائل موقوته ايچون
بو منعى مطبوعات قانوننك ۳۵ نجى مادهسى احتوا ايتمكددر . كتابلره
كلنجه بونيده مطبعه لر قانوننده بولورز . زيرا بوقانوننك كتب و رسائل
غير موقوته يه دائر اولان ايكنجى فصلنك ۷ نجى ماده سنده عينا شو
صراحته مصادف اوليورز : [مطبوعات قانوننده جرائم مطبوعات حقنده
مندرج احكام جزائيه كتب و رسائله واقع اولان نشریاته دخى شاملدر .]
بوراده جرم كتابك محتوى بولندينى نشریاتدر . نشریاتى جرم حالنه
افراغ ايدن مجلسك قراريدر . بو قرارك يالكز غزته ايله رسائل
موقوته يه انحصار ايدى چكنه دائر اله بر ماده اولماديني كى ۳۵ نجى
مادهده بوكا دائر بر قيد دخى يوقدر . مفهوم مخالفيله استدلال ايسه
مراجع تفسيريه مزك قبول ايدلديكى قواعد استنباطيه مانعدر . ذاتاً منعك
مجلس وكلا قراريله اوله جنى حقندهكى نص قانوننك لزوم قراره عائد دلالتى
دال بالاشاره صورتيله اولوب دال بالعباره طريقه دكلدر . چونكه واضع
قانونك مادهدهكى مقصدى منعك نه صورتله واقع اوله جنى بياندر . ماده نك
مسوق لهى بودر . لزوم قرار دكلدر . لزوم قرارى بطريق الاشاره استدلال
ايدويورز . ايكنجى احتماله كلنجه ديرزكه : بو ماده مدار تطبيقدر .
زيرا منع جزاسنى ناطقدر . يدينجى ماده نك معطوفيدر . احوال مماثلدهده
محاكم معطوف اولان ماده يى ذكر ايدرك تطبيقاتده بولنور .

مقررات محاکم بوقیل بیکارجه امثال کوستریله بیلور . شو حالده محرر مقاله یه صورلمازمی که : مطبوعات قانوننک ۳۵ نجی ماده سی منعه دائر اولان حکم جزائی بی تضمن ایتیمورمی ؟ منع بر جزا ایسه مطبوعات قانوننک ۷ نجی ماده سنک صراحتندن خارج قاله بیلورمی ؟ خارج قاله ماز ایسه بالنتیجه کتسابله بو جزانک تطبیق اولنه میه جنی کی ایهاماتده بولنق معناسز اولمازمی ؟

۲ — منع واقعک صورت اعلاننده بر مسلمانک عقیده دینه سی شائبه دار کوسترلشددر . زیرا اثر عبدالله جودت بکه اضافت اولندیغی حالده [دین اسلام علیهنده کی] تعبیری استعمال اولنش واسمأ مسلم اولان بر ذانک کنندی دینی علیهنده نشریاتده بولندیغنک حکومتجه قبول ایدلدیکی نتیجه سی حاصل اولمشدر .

محرر مقاله بواساسی شویله توضیح ایدیور :

« اعلان رسمیده ایسه کتاب بر مسلمان طرفندن تألیف ایدلش صورتنده بیله برلیدیکی کی ، [دین اسلام علیهنده کی] عبارده سنی حاوی بولنشدن طولانی بر مسلمانک عقیده دینه سی شائبه دار اولنش اولیور . بناء علیه هر شیدن اول بوراسنک تصحیحی اقتضا ایدر . حکومت واقع اوله جق اختارات و تبلیغاتنده یالکز کنندی حق و صلاحیت قانونیه سنی استعمال ایله دکل ، آخرک حقوقه رعایت ایتیمک ایله مکلف بولندیغی بیله سی لازم کلور . بوکونکی کونده هیچ بر مسلم نه قدر حر اندیش [لیر . پانسور] اولورسه اولسون ، متمسک اولدینی دینک علیهنده خامه ران تنقید اوله ماز . چونکه سرد ملاحظات فلسفیه بویله احوالده صورت عمومیه ده یعنی عموم ادیان و مذاهب حقنده اجرا اولنه بیلور ایسه ده منحصرأ کنندی دینی تسخیف معرضنده ایراد افکار ایده جک آدم تصور ایدیله من . »

رفیقات :

بر آدمک مجرد اسمی کندوسنک اسلام تلقیسنی استلزام ایتیز .

ایمان امور باطنه دندر . ظاهرده اولان دلیلنه اعتبار اولنور . عبدالله جودت افندی ترجمه سنده نامه اضافت ایدلیدیکی مطالعاتده کندوسنک ظاهرأ اسلام تلقیسنه مانع اقوال درج ایلشددر .

درون ائرده مترجمک نامه اضافتله تذیل ایدلیدیکی حاشیه لر شویله طورسون یالکز شوراجقده عیناً نقل ایتیمکده اولدیغمز مقدمه بی تابع بیله عبدالله جودت بکک ماهیت دیاتی حقنده بر فکر ویره بیلور :

افاده مترجم [۱]

تاریخ ، او قوماق طریقیله باصره یه ، ایشیتیمک طریقیله سامعه یه و بونلردن بیری و یا هر ایکسی ایله ده وجدان دیدیکمز مرکز ادراک و ملاحظه یه احوال و تقلبات جهانی نقل ایدن عادتاً بیر « سینه ماتوغراف » منزله سنده در . تعریف و تعبیر دیکرله ، تاریخ ، « روتوش » سز یعنی خطوط و آنات حقیقیه سی اصلاً تزئید و تخفیف اولونماش ، اصلنه تماماً آینه نما بیر فوطوغراف لوحه سی کیبی در . حقیق تاریخ بویله در ، بویله اولماق لازمدر . بویله اولمایان و تاریخ نامی ویریلن کتابلر یا غافل یا خود غافل شکارانه آئاردن در . حقیق تاریخ نامینک لوازم و مخصوصاتی بحق حائر بیر [تاریخ اسلامیت] وجوده کتیریلهرک

[۱] استانبوله صوک ورود ایدن نسخه لرده (افاده مترجم) نامی ائنده کی شو مقدمه کیلیمش ، یرینه فهرست وضع اولمشدر . بوضورتله بیله افکار عمومیه نک تغلیطنه چالش مقده در . حرکت واقعه مترجمک ماهیت اخلاقیه سی ایچون ای بر معیار اولور .

دین قارداشلرمنک پیش اطلاع و ملاحظه سننه عرض ایدیلک لازمدی . وجوده کتیریلهرک دیوروز ، چونکه اوچ مهم لسان اسلام اولان عرب ، فارس ، تورک دیلارنده یازیلش بویله بیر تاریخک بولونمادیغنی تحقیق ایتدک . بو یوقسوللغک سببی ، از جمله مسلمان حکمدارلرینک استبدادنده آرمالی در : تاریخ ، اقسام علومک اک زیاده کوز آچانیدر ؛ کوز آچیقلاغیله استبداد و اغفالک بیر یرده یاشایامایاچاغی عیان در . کوزی آچیلان اهالی ، ظلمی کورور ؛ حریتی کورور و عدالت ایستر ، حقیقت ایستر . اللهک کولکله سییم دیهرک ظلم و خیانتده خلقتک اک ظلم ، اک خائن عجبوه لرینی کولکله ده برافان جبارله اسلامک جهالتلری ، شیخ سعدی نک

پریشانی خاطر داد خواه

براندازد از مملکت پادشاه !

تنبهنده کی حقیقت مدهشینی ادراک خصوصنده عرفان نمادر . بز ، مسلمانلرک بیر [تاریخ اسلامیت] اولان احتیاجلرینی شدت کافیه ایله حس ایتیمکده ایدک . اوصاف مطلوبه بی حائر بیر [تاریخ اسلامیت] (هولاندا) لی مستشرق شهرت کیر پروفه سسور دوکتور (دوزی) نک آثار فاضلانیه سی آرده سنده بولدوق . الحکمة ضالة المؤمن حیثما وجدها التقطها حکمه اقفا ایتدک :

ESSAI

sur

L'HISTOIRE DE L'ISLAMISME

عنوانیله فرانسه جیه مترجم اولوب بویوک بیر احاطه نظر و درین بیر امان کوسترمکه ممتاز و قطعاً بی طرف بیر عقل سلیم محصولی اولان بوکتانی تورکجه یه نقل ایتدک . « مؤلف : هولاندالی ، غیر مسلمدر و بناء علیه اغیار دین دن در بیاناتی شایان اعتماد اولورمی ؟ » یولنده برسوال مقدره شویله جواب ویریز : مسلمانلی ، اسم ایله ، اوروج ایله ، نماز ایله دکل در ، [الدین المعامله] ؛ دین معامله دن عبارت در ، دینک در . بوتون ساعات حیاتی تدریس و مطالعه ایله کچرن و عباد اللهک تنویر اذهانه ، خلقه نافع اولمایه چالیشان ، عالم ، فاضل دوکتور (دوزی) : اعمال و آمالی قاره آواره جمیدلردن بیک قات زیاده مسلمان در . « المسلم من سلم الناس من یده ، ولسانه ، » و « خیر الناس انفعهم للناس » و طلب العلم ساعة خیر من عبادة الف سنة [دین بزم پیغمبر ضرر . عالم ، فضیلتکار اولان هر فرد ، مسلم در . جاهل ، فساد اخلاق اولان بیر کیمسه احفاد رسول الله دن بیله اولسه مسلم دکلدر . عرفان و فضیلت بوتون ادیانی بیر دینه یعنی حق و حقیقت دینه ارجاع ایده ج در و ایتیمکده در :

« جنک هفتاد دو ملت همرا عذریده

چون نه دیدند حقیقت در افسانه زدند ! »

دوکتور (دوزی) اسلامیتک تاریخی بوندن تقریباً قرق سنه اولنه کلنجه یه قاردار یازمشدی ، قیرق سنه اولدن بوکونه قاردار اسلامیتک تاریخی محب فاضلن (آ . کی) افندی حضرتلری (نک قیرق سنه دن بری اسلامیت) عنوانی مقاله سنندن اقتباس اولمشدر . (آ . کی) افندی کنج بیر مستشرق در ؛ احوال اسلامیه یه و غوامض دین اسلامه او یله بیر درجه عالیده مطلع در که علمای اسلام آرده سنده عدلی کوستریله من دینله جائزدر . (منابع اسلام) نامیله فرانسه جیه نشر ایتیمک اوزره اولدینی جلد عظیمدن کنج مستشرقک نه قاردار تعب ناپذیر بیرمدقن ، نه یمان بیر همت ادراک صاحبی اولدینی آکلاشیلا جاق در .

ترجمه ائرده تعقیب ایتدیکمز اصول ، دیندارانه بیراعتنا ایله دائم تعقیب ایتیمکده اولدیغمز اصول در که اصلک تمامیت متدیه سنی محافظه ایتیمک دن عبارت در . طرفزدن متن کتابه علاوه اولونان دورت حرف در که معترضه اشارتی داخلنه موضوعدر : صلی الله علیه وسلم یرینه (ص . ع .) رضی الله عنه یرینه (ر . ع .) حرفلردن عبارت در ، بعضی ملاحظه و علاواتر ؛ حاشیه صورتنده صحائفک نهایتلرینه قید

وبر مسلمانانك ديني علميه نشر يافته بولمقله اتهام ايدلديكني هانكي
عباره دن استنباط ايتديكنز ؟

۳ — عبدالله جودت بك خلاف حقيقت اوله رق دياسمزلكله
اتهام ايدلمشدر . زيرا ديانت و فطاتي محرر مقاله جه معلوم اولديني
كبي كتابدهده خلافي كوستير دلائل مفقوددر . محرر مقاله بو اساس
ايچون عينا شوسوزلري سويليور :

« بز اثرى كورمكيزين ، مؤثر صفتيله كوسترلش اولان عبدالله
جودت بكك ديانت و فطاتي بيلديكنز جهته ، كنديسي بويله بر سقيمه
ايله معيوب و مدخول ايدمبيله جك درك لره دوشميه چكندن امين ايدك . اولسه
اولسه حوصله انامه كنجايشنير اولميه جق بعض بيانات علميه ي احتوا
ايمش اولسني داخل احتمال بولش ايدك . اوخالده دخی مطبوعات قانونك
۱۶ نجى ماده سنك شو : [اديان و مذاهب حقنده دلائله مستند مباحث عاميه
و فلسفيه تحقير عد اولمه ائز .] فقره سى ، تأليف مباحث عنه قابل تطبيق
اوله جقنى و [دين اسلام علمينده] بولنديغه حكم اولميه جقنى تأمل ايمش
ايدك . بناء عليه حاصل اولان شبهه اوزرينه كئتي بوليردق . ده قايينه
احاله نظر ايدر ائز بالاده ايضاح ايدلديكنز اوصافي مع الاستغراب كوردك
واوقودق . بوخالده هم ويرديكنز احتمالات كندى كندينه زائل اولدى .
همده ميدانه بر حقيقت ايله برابر برده بيوك بر خطاده بولنديني ماده سى
چيقدى . چونكه كتاب بر مدققك واوچ دارالعلومك مخبرين و منتسبيندهن
مشهور بر تاريخ معلمك اثرى بولنديني ... الخ »

مرفقات

عبدالله جودت افندى احتمالكه دينداردر . ديدك يا ! بر آدمك
حقيقتاً موحد ويا ملحد اولمى امور باطنه دن بولمقى حسبيله بيلانه مز .
اسلاميت وجدان جاسوسانغده مساغ كوسترمز . يالكنز معاملات
ايچون ظواهره باقيلور . عبدالله جودت افندى كنديسنه اضافيله
نشر ايدليكي ازده دينمزلكني كوستير اقرارلرده بولمشدر . اقراريله
ملزمدر . اعترافنى ميدانده طوروب طورير ايكن شهادته لزوم
كورلاركه اوالضيا توفيق بك افندى مترجمك كنديلرنجه معلوم اولان
ديانت و فطاتي موضوع بحث ايتسونلر . عبدالله جودت افندى
بوكون بيله بوسوزلرندن توبه و رجوع ايله اظهار ايمان ايدرسه ينه
ظاهره باقيلورق كندوسى ديندار عد اولنور . مسئله بو قدر بسيط
ايكن ديندارلغنى اثبات ايدم جكم ديه اوزون اوزادى يه سرد مقاله ،
تكلفات زائديه محل وارمى ؟

مطبوعات قانونك اون التجي ماده سنك بوراده مقام احتجاجده
درميان اولمسنده بر مناسبت وارميدرديه دوشونك . بوماده نك باحث
بولنديني جزاواستئنا فاعلك تجزيه سى حانته معطوفدر . اثرك ممنوعيته
عائد دكلدر . عبدالله جودت بكك شو ترجمه و مطالعاتندن طولايي
شخصاً مسؤل و معاتب اولمى ايچون اقامه دعوى ايدليكي تقديرده
بوماده موضوع بحث ايديله بيلور . فقط شيمدى عبدالله جودت افنديك
شخصى حقنده بركونا تعقيبات قانونيه اجرا ايدليور . مطبعه ار
قانونك يدنجي ماده سنك معطوفى بولان مطبوعات قانونك ۳۵ نجى
ماده سى حكمه توفيقاً مؤثر عبدالله جودت افنديك اثرى اولان
تاريخ اسلاميت مجاس خاص و كلانك صلاحيت تقريره سنه مستند
اوله رق احتوا ايدليكي نشر يات جرمنسان طولايي منع جزاسنه

ايدليس وزيرلرينه ع . ج . امضاسى قونولاراق مؤافك حاشيه لرندن تفريق
اولونمشدر .

بوكون اهل اسلام ايچين (تاريخ اسلاميت) دن داها زياده نافع ،
مطالعه و ملاحظه سى ده زياده قطعى اللزوم بر كتاب يوق در اعتقادنده يز .
خرافات و اغفالات ايله دولو آثار غافلانه ويا مغفلانه نك موسم رواجى ،
سايله فيض تكاملده ، چوق دن كچدى .

نهقادر عفيف اولورسه اولسون . معتقدات وحيات اولين مزه نهقادر
مغايير بولونورسه بولونسون حقيقت ايله يوز يوزه كله بيلمك جسارتنه مالك
اولمالي يز ، بيكي نك يالكنز دشمن قورشوننه كوكس كرمك دكلدر . حقيقت
و حقك سلطنت صمدانيه سى او كنده نفس جاهلمرك عزت بي عزتي آتوب
حقيقتك زخم علويت نشانيه نمانلانمايه قدرت كوسترمه لي يز ، و ، اصل
بويله بر شجاعت روحيه ايله بهادر اولديغى ايثبات ايتمه لي يز . دين معامله دن
عبادت در ديمك اولديغى سويله ديكنز

الدين معامله

حديث شريفى ايجه ملاحظه اولونورسه ، عموميتن اعتباريله ، بز
مسلمانلر نهقادر بددين ويا خود بي دين اولديغى آكلاشيلير . افضل عبادات ،
انسان كندى نفسندن باشلاياراق وحقى فداى نفس ايله باشلاياراق كافه
عباد الله نافع و خادم اولماق در . دين بلند اسلامك بو دقيقه اجتماعيه سنه
مطلع اولمايان جهله عبادتكاران ؛ حضرت مولانا جلال الدين رومى نك :

سر بزمين دم بهواى كند :

كوى عبادات خدامى كند

بيت مشهورينه ماصدق اولماق : دن خالى اولماؤلر . جهل و ظلم ايله حقيقتى
مسلمانلق بير برده ياشاماز . مسلم كله سى سلامت كله سندن مشتق اولديني
نظراعتباره آلتيرسه ، جهالت و ظلمك بولونديني برده اسلاميتك ياشاياماياجاى
واسلاميتك حكرمان اولديني يرلرده جهالت و ظلم جايكيير اولاماق لازم
كلديكي بلا مشكلات آكلاشيلير .

ماضى نك معاملات و انقلاباتى ملاحظه و سرگذشت ابا و اجداد دن
استفاده ايدمرك حال حاضر ك لوازم و الجا اتيه بالماوزنه بو موازنه دن حيات
بخشى بير نتيجه ، نجات آور بير درس انتباه آلمانق : مطالعه تاريخ دن
مقصود ، ايسته بودر . تكرار و تاييد ايدمرك ، بو اثر ك ترجمه و نشرندن
مراد ؛ مطالعه سندن بويله بير درس آلتينابيله جك بير كتابى اهل اسلامك
حضور اذعانته تقديم ايتك در .

والسلام على من اتبع الهدى !

۱ نيسان ۱۹۰۸ مصر

دوقتور عبدالله جودت

اثر ك ماهيت معلومه سنه قارشى بومقدمه استحسانيه ي اوقويه جق
هرقاره ايچون طيبي الحصول اولان شو طرز تلقى ايچون مجلس وكلا
ايچون بشقه درلو اولسون ؟ مجاس وكلاده ظاهره باقار . نشر ياتى
دين اسلام علمينده كوريرسه و مترجمك دخی بو بولده سخيض مطالعه لر
سرد ايتديكنه مطلع اولورسه بو تعميرى استعمالده بر محذور كورماز .
خلاصه اقوال كفريه يي اراد ايدن نتايجنه متحملدر . ايمان ايسه
كيمسه نك معلومى دكلدر . خالق ايله قولى آرهنه كيريله مز . بوكون
بلا تفريق دين و مذهب هر هانكي بر شخصك ايمانمى وفات ايتديكني
هيچ بر مؤمن اعتقاد ايدمرك . اقوال و افعاله كوره كندوسنه
مؤمن و يا غير مؤمن معامله سى بيار . مسلمانلرجه مسلم اولان بو
اساسلرى ظن ايتمركه محرر مقاله قبول ايتماك داعيه سنده بوانسون
بنابرين كندولرينه بونقطه دهده بر سؤال توجه ايدر :

اعلان رسميده عبدالله جودت افنديك مسلمان اوله رق قبول

اوغرایور. تکرار ایده‌م: ذات مؤلف جزا دیده ایدلیورائی جزا کوریور. اما منفرداً اثر محل جزا اوله‌یلورمی؟ ایسته بونکته‌یه میندرکه قانون شو جزایی تطبیقه محکمه‌لری دکل قوه اجرائیه‌یی مأمور ایدیور. مجلس خاص وکلا احوال ممائله‌ده محکمه وظیفه‌سنی ایفا صورتیه قرار اتخاذ ایتکده داخله نظارتیده بوقرارک حکمی تنفيذ ایتکده‌در. شو حالده بواساسیده‌کی مدعیانده خارج از صدد اولیورمی؟

۴ — عبدالله جودت بك اشبو ترجمه سیله ملت اسلامییه خدمت املنده بولمشدر. زیرا کتابك مطالعه‌سی محرر مقاله‌ده بویه بر فکر حصوله بادی اولمشدر. محرر مقاله‌ك شو سوزلرینی اوقویكیز: «عبدالله جودت بك ایسه صرف ملت اسلامییه برخدمت دینه‌ده بولنق مقصدیه بوائری انتخاب وترجه ایتش اولدینی عندمزه تحققت ایدی. هر درلو ذهابزی زیروزر ایدن بوحقیقتك ظاهر اولسندن طولایی قلباً بر بویك انشراح و فقط بوانشراح ایله برابرینه قلباً عمیق برانفعال حاصل ایلدك منشراح اولدق، چونكه فطانت مجبوله‌سنی معارف مکتسبه‌سیله تربین ایتش اولان برمسلمان كاملك، عطف ایدیلان سیئه‌دن پاك دامن اولدینی کوردك. منفعل اولدق، چونكه بر اعلان رسمینك خلق اوزرنده حاصل ایده‌جکی تأثیری، یعنی بویه بر سقیمیه نسبت ایدیلان آدمك عندالعموم الی‌الابد مظهر نفرین اوله‌جغنی دوشمنكده طرز تبلیغی لسان حکومته لایق کورمكد.»

ترقیقات:

نشر اولنان ترجمه‌ده بو خدمت املی کوریه‌میور. اوامل بولنش اولسه ایدی یالکیز ترجمه وفضلاى امتك نظر دقتی جلب ایله اکتفا اولنوردی. حالبوکه مترجم مع الاستحسان اثری قارئلرینه تقدیم ایدیور. وکندی حسابنه علاوه ایلدیکی تحشیه‌لرده‌ده‌نلر سویله‌میور. شبهه‌سزدرکه دین ایچون قصد اولنان خدمت بودکادر. زیرا منافع اسلامییه خدمت مقصدنده بولنان تحشیه حالده بوغایه‌یه واصل اوله‌جق بیاناتده بولنور.

دینسزلکی تعمیم صورتیه امت اسلامییه برخدمت! مقصود ایسه فطاتی مسلم اولان بر ذاتك بو خدمتک! نتیجه‌پذیر اوله‌میه‌جغنی تقدیر ایتسی لازم کلور. آجیق سسویلیه‌م: بویه اثرلر یازهرق، حسیات دینه‌یی محوه چالیشه‌رق دینسزلکی اسلاملر اراسنده نشر و تعمیم خیالی یونانیلرک تخیلاتی کبی برسر ایدن عبارتدر. بحمد و کرمه تعالی دین اسلام اوقدر متین وقوی بر دیندرکه انکله چارپیشان هرهانکی بر قوت بهمه‌حال ازلیلر. محو ونباه اولور. بویه تصورات باطله‌دن خیال محاللدن وازکیچهرک سعادت دارینزی تأمین ایدن دین جلیله خدمته باقلی‌یز. بونجه عناصر مسلمیه‌یی توحید ایدن رابطه‌ دینه لاسمح‌الله خلدار اولورسه وطن‌ده قالماز. عثمانلیقه‌ده قالماز.

مملکتده ایجه جریانلر کورلدی. تجاریب بك چوق آجی حقیقتلری میدانه جیق‌ساردی. بزم ایچون سلامتک نرده اولدینی کون کبی آشکار اولدی. دینسزاکي تعمیمه چالیشمق مملکتی اضمحلاله سورکله‌مکدر. ترقیاب دشمنلرینک دین نقابی التنده‌کی تعرضاتی اول و آخر تقبیح ایدنلردنر. صراط مستقیمک بتون

نشریاتی بونی کوستیرر. افراط و تفریطک هر ایکیسینی ایسته‌مین. نه آلت‌اتخاذ ایله اسلامیتک آمر بولندینی ترقیاته سد چکمی تصویب ایدرز ونده دینسزلکی تعمیم ایله سعادت استقبالیه مزه سوء قصدده بولنانلرک حرکاتنه اغماض عین ایدرز. بوکون ادعا ایدیورزکه بواثر صرف دینسزلکی وطنمزه تعمیم ایچون صورت حقندن کورینه‌رک وزهرلی مطالعه‌لر تردیف اولنهرق ترجمه و نشر ایدلمشدر. حق بوامنیه‌یی تأمین ایچون محرر انشای ترجمه‌ده بعض مطالعاتی مؤلفک مقصدی خارجنده بولنان کلمات ایله افاده ایلمشدر.

ابوالضیا توفیق بك افندی مراق بیوریرلر ایسه اصلیه ترجمه‌یی قارشیلشدیرسونلر. فقط شونی رجا ایدرزکه یدیوز بوقدر صحیفه‌یی ایکی کیجه‌ده مطالعه ایتک کبی رومان قرائتنده بیله تجویز اولدیه‌جق تسارعی برانه‌رق مقصدده نفوذی تأمین ایچون بر از اعمال فکره موفق اولسونلر.

۵ — حکومت طرز تبلیغده ولایت عامه‌سنه مترتب وظائف اهل ایتشدر. زیرا حکومت یالکیز کندی حق و صلاحیتنی استعمال ایله دکل آخرک حقوقه رعایت ایتک ایله‌ده مکلفدر و بر اعلان رسمی‌نك خلق اوزرنده حاصل ایده‌جکی تأثیری یعنی بویه بر سقیمیه‌یه نسبت ایدیلان آدمك عندالعموم الی‌الابد مظهر نفرین اوله‌جغنی دوشونمک مجبوریتنده‌در.

ترقیقات:

عبدالله جودت بكك اسمی ترجمه دینیلان ائرده مترجم اوله‌رق کوسترلمش ومهرسز نسخلرک ساخته اولدینی بیسان ایدلمشدر. استطرادلرک دخی کندوسنه عائدیتنی مترجم ائرده اعتراف ایله هر برینه آیروجه امضا وضع ایلشدر. و ذاتاً کندوسنک تشکیل ایلدیکی اجتهاد کتبخانه‌سنک ۱۵ نجی عددی اولق اوزره نشر اولنهرق طول مدت مصرده ومشروطیتك اعلانندن یوم منعه قدرده ممالک سائرۀ عثمانیه‌ده هر کسك النده تداول ایتش و افکار اسلامییه‌ده کوریلان تهییج اوزرینه غزته‌لرده‌ده از چوق موجودیتندن بحث اولنش اولدینی حالده عبدالله جودت افندی بوازدن تبری ایتماشدر. دیمک که اثرک مومئیه‌یه عائدیتك آراتق سوز کورتوره‌جک یری یوقدر. بو حالی قبول ایدن بر آدمه حکومتک نصل معامله ایتسی بکله‌نلیور.

بر آدم دینسزلکنی علی رؤس الاشهاد اعلان ایدرسه حکومت بوکا قارشى [دین اسلام علیه‌نده] تعبیرینی استعمالدن توقیه‌نه‌دن لزوم کورسون؟

ابوالضیا توفیق بكك احتراز ایتکده اولدقلری سوء تأثیری یعنی بویه بر سقیمیه‌یه نسبت ایدیلان آدمك عندالعموم الی‌الابد مظهر نفرین اولسنی وجوده کتیرن اعلان رسمی دکل محررک ترجمه‌ده‌کی مطالعاتیدر. محرر او مطالعاتنی ساعه مطبوعاتنه تودیع ایتکله بوقبیل تعبیراتك حقنده استعمالنه رضاداده اولمشدر. ابوالضیا توفیق بك افندی بك ابی تقدیر بیوریرلرکه قرالان زیاده قراله کیمسه طرفدار اوله‌من. بر آدم دینسزلکنی اسلام علیه‌نده بولندینی اعلان ایدوب

ایراد ایدیه‌جک تنقیدات جدیدیه قارشى خطانك محافظه موجودیت ایدیه‌میه جکی درکاردر . بواساس مقاله‌ده آئیده‌کی ایکی سطرله افاده اولمشدر : « بعض جهتلرله خطا آلود کوريله بيله جک سطور و صحائفك حکمى اسقاطه ايسه دلائل قويه ايله ایراد ایدیه‌جک تنقیدات جدیدیه کافلدر »

ترقیفات:

محرر مقاله کندی حسابنه اثرى خطا آلود کورمبور چونئکه بوفقره‌ی مدعیات سابقه ايله بشقه درلو تألیف ایدیه‌میز شوقدرکه تعبیر مخصوصلری وجهله بعض جهتلرله بشقه‌لرنجه کوريله بیلمه‌ی احتمالی موضوع بحث ایتک ایستیه‌رک بویولده‌کی سطور و صحائفك حکمى اسقاطه دلائل قويه ايله ایراد ایدیه‌جک تنقیدات جدیدیه کافلدر دییورلر . ده‌ها طوغریبی ابراز دلائل ایدک دیه تحدیده بولیورلر بوکا قارشى سویلنه جک سوز مدافعانك نتایجنه انتظار توصیه‌سندن عبارتدر . [الیس الصبح بقرب]

۸ — اثر بومزایادن عاری فرض اوله‌رق مخالفلرک ذهانی وجهله دین اسلام علمینده تلقی حالنده‌ده عبدالله جودت بک ؛ اشبورتجه‌سیله مصیب برحرکتده بولمشدر . زیرا بر تألیف غرض آلودی ابنسای دیننه بیلدیره‌رک انک رد و جرحنه تشبث ایدیه‌جکله بر زمین تدقیق حاضرله مشدر . حتی عالم اسلام ادوار انقلابیه‌سنى ۷۲۴ صحیفه‌ده قیده موفق اولان برمسلمانك مثنوبات اخرویه‌یه نائلتی فرض اولنسه عبدالله جودت بکک اجل درجات ايله مأجور اوله‌جغئك تخمینى محرر مقاله‌جه بک طبیعی کورلمشدر . مقاله‌ده بواساسی توضیح ایدن سطرلر شودر :

« شیمدی کتابه بر بشقه نقطه نظر دن باقم : فرض ایدلم که بوانر سراپا دین اسلام علمینده برطاقم اسنادات غرضکارانه وعزویات سقیمه ايله مالیدر . عبدالله جودت بک ده بوکتابی بویله اولدینی ایچون ترجمه ایدیه‌رک معرض تدقیق اسلامه وضع ایتک ایسته‌مشدر . عجباً بوفعل و خدمتیه خطاده‌ی بولمشدر ؟ یوقسه مطلع اولدینی بویله بر تألیف غرض آلودی ابنسای دیننه بیلدیره‌رک انک رد و جرحنه تشبث ایدیه‌جکله بر زمین تدقیقی حاضرلمشدر ! کچن عصره‌جرینك ثلث اخیرنده ایدی که هندده خواجه رحمة‌الله افندی نامنده بر فاضل بیدانی ظهور ایتش ایدی . بوذاتک [رد نصارا] اسمنده عربی‌العباره اردو وفارسی لسانلرینه حتی انکلیزجه‌یه ترجمه ایدلمش برده اثر مهمی واردر . بوکتاب ، انکلیز میسبونرلری طرفندن اسلامیه عطف و مال ایدلمش اولان بر جوق افتارلری نقل ايله هم هر برینى رد وهمده ذهاب حاضر نصاری بویله مؤاخذه ایدرک عیسویتك حقیقتی بیان ایدر . کتابك نشری اوزرینه هنده‌مأمور میسبونرلردن مشهور [دوايد] رحمة‌الله افندینك دست فضائل پیوستنی اویش و کله‌شهادت کتورمشدر . شوقره استطرادیه ايله عبدالله جودت بکک ترجمه‌سنة رجعت ایدرک بویله بر کتابی علی طریق الترجه ابنسای دینك انظار اطلاعنه عرض ایدن و ۱۲۸۸ سنه ظرفنده عالم اسلام ادوار انقلابیه‌سنى ۷۲۴ صحیفه‌یه قید ایلان برمسلمانك مثنوبات اخرویه‌یه نائل اوله‌جغئى فرض ایلسم بومثنوباتك اجل درجاتیه عبدالله جودت بکک نائل مکافاة اوله‌بيله جکنى تخمین ایدیه‌بیورم . »

ترقیفات :

بوادعای صدددن خارج کورمبور . زیراجر داترک ترجمه اولونمسنی تخطئه ایدن بوقدر مترجم ؛ مؤلفك یازدقلرینی تمامی تمامنه ترجمه

طوریر ایکن حکومت انی دیندار واسلام محبی کوستره من . . بز بیطرفلنی بویه آکلایورز . هر فردك افعالی سائر اولمق حکومتك جمله وظائفندن تلقی اولنبور ايسه مدعی عمومیلک تشکیلاتنه لزوم یوقدر . مادامکه مجرم افرادتبه‌سندن بریدر . بالذات قبول واعتراف ایتدیکی جرملردن بيله نظرنده بری اولمیدر . منطق بومیدر ؟

۶ — اثرک لزوم منعی خصوصنده کی اجتهاده‌ده خطا ایدلمشدر . زیرا اثر هیچ بر نیت غیر خالصیه وقطما بر فکر تنقید و مؤاخذه‌یه ابتنا ایتماک اوزره صرف بری طرف عالمک بوکونکی کونده خصوصات تاریخیه‌ده عامل منفرد طائمش اولان ترك شخصیت مسلکینده یازلمش واختوا ایدلکی تشریحات مصیبه نتیجه‌سنده محرر مقاله ایچون بونجه تبغه رغماً الی سنه‌ده اوکرده‌مدیکی وهابی مذهبیله صورت ظهور وانتشاری حقنده معلومات مقننه حاصل اولمشدر . محرر مقاله بواساسک تضمن ایتدیکی تحسسانى شویله تصویر ایدیور :

« ۷۲۲ صحیفه‌ی شامل اولان بو کتابی سائقه عراق ، بکا شومد یاریده ایکی کیجه‌ده مطالعه‌یه مجبورت ویردی . شو حقیقتی اعتراف و مع‌الحجاب اعلان ایدرم که عهد طفولیتندن یعنی تمام الی سنه‌دن بری قولافلم طولمش اولان [وهابی] مذهبی و آنک صورت ظهور و انتشاری حقنده شیمدی‌یه قدر قناعت بخش اوله‌جق هیچ بر اثره مطلع اولمادیم حالده بوکتاب ۲۴ صحیفه‌سنى تخصیص ایتدیکی ایضاحات واقفانه‌سیله بکا الی سنه‌ده اوکرده‌مدیکی الی دقیقه ظرفنده اوکرتمش اولدی . شمدی عموم ابنسای مملکتمه صورارم وحتی بوکتابك منعه مجلس خاص وکلایى سوق ایدن قوه مجبوله‌دنده سوال ایدرم ! شو وهابی مذهبی و آنک سبب ظهوری والیوم بولندینی حال و موقع حقنده بکا و بنم کی اوکرتمک ایستیانلره ترکیه‌مژده هانکی کتابه مراجعت ایتک لازم کله‌جکنى لطفاً تعیین و اشارت بیورسونلر . تاریخ اسلامیت من‌الابتدا الی الانها اسلامک ظهوريله بوکونه قدر کچوردیکی صفحات تاریخی‌ی و ظهور ایدن مذاهب ايله فرق ضالیه‌ی ، هر برینك ذهاب و مسلکنى هیچ بر فکر غرضکاری‌یه ، هیچ بر نیت غیر خالصیه ، وقطما بر فکر تنقید و مؤاخذه‌یه ابتنا ایتماک اوزره صرف بر عالم بیطرفك بوکونکی کونده خصوصات تاریخیه‌ده عامل منفرد طائمش اولان ترك شخصیت مسلکینده یازلمش بر اثر کزینندن بشقه برشی دکلد . »

ترقیفات :

دوزی‌ی مدافعه‌یه تعلق ایدن بو تشریحاتی بز موافق نفس الامر کورمبورز . ایشه اختلاف بورادن چیقیور بز دییورز که :

دوزی بیطرف دکل ، بر مفتریدر . اثر ترك شخصیت مسلکیندن عاریدر . مؤلف اسلامیت حقنده بر نیت غیر خالصه تعقیب ایتمشدر . اثری فکر تنقید و مؤاخذه ايله مالامالدر ، ویردیکی معلوماتك چوغی حقیقته مغایردر ، حتی ابوالضیا توفیق بک افندینك خاصه مظهر ستایشی اولان وهابیلک مذهبنی بيله آکلایه‌مامشدر . اثرده حقائق سراپا تحریف اولمشدر . ایشه کوریلور که ایکی طرفده حال ادعاده‌در . بو ادعالردن هانکیسی طوغریدر . بونی دلائل کوستره جکدر . بز مدعیاتمزی بحوله و کرمه تعالی برر بر اثبات ایدیه‌جکیز . ذاتاً بومقصده هر هفته رديه یازیلیور .

۷ — بعض جهتلرله خطا آلود کوريله بيله جک اولان سطور و صحائفك حکمی قابل اسقاطدر . زیرا اتیان اولنه جق دلائل قويه ايله

ایتمش اولسه و کندی نامنه مطالعدر علاوه ایتماش بولنسه ایلك متشکری بز اولوردق . زیرا دینز علینده کی مفتریاتدن بر آن اول خبردار اوله رق اعطای جوابه حاضه لایردق . حالوکه مترجم بویله می یامشدر؟ بیطرفلغنی هیچ بر صورتله محافظه ایدمه بیهرك تقدیر و تحسین لرله قارلرینه اتحاف ایتمکده اولدیغنی نقل ایتمکده مقدمه عیناً کوسترمکده در .

آرتق بو حاله قارشى ترجمه ایتمکدن طولایى ممنون قالمی یز ، دیمک مغالطه دن بشقه نهیه محمول اولور . بوقیل آثاری ترجمه ایتمه لرینی اهل لساندن تمنی ایدرز . چونکه بوهمتلر مدافعه بی تسهیل ایدر . فقط اثرده کی مدعیات و مفتریاتک اصابتی ادعا اولنور ایسه اوزمان مسئله نك رنکی دکیشیر . مؤلف کی مترجمده معارض عد ایتمک ضروری اولور . بونلر اوقدر بدیهیاتدر که انسان قلم یوریتکه حیا ایدر . محرم مقاله نیچون بورالرینی آکلامق ایسته میورده نافله یره برچوق تکلف لرله مقایسه لر یاپیور؟ مأجوریت بحثنه کلنجه بویه بر مأجوریت تأمین ایدمه جک مظهریتدن جناب حقه صیغیر یز .

۹ — اسلامیت دین علینده اولان نشریاته مانع اولمق شویله طورسون بالعکس حمایه ایتمشدر . زیرا تاریخ دینمرك شهادتیه ثابت اولدیغنی وجهله فرق ضالنه نك مدعیاتنه قارشى اعطای جوابدن باشلو باشنه بر علم اشکل ایلمشدر که بوسایده یعنی سربستی ، مذاکرات صورتیه اعتقادات سخیفه نك اوکی آلله رق بوکون نام و نشانلری قالمشدر . اوشه نمازسه کز صاحب مقاله نك شو سوزلریخده دیکلیکیز :

بو مبحثده برازده تاریخ دینمركه استشهاد ایدم : معلومدر که وقتیه اسلامده زندقه چیقدی الحاد چیقدی . طبعیون ظهور ایتمی ، تناسخیه ، اسماعیلیه ، قرامطه ، بابکیه کی ناملرله برچوق مذهبیلر ظهوره کادی وهربری مذهب ، مساکلری حقنده یوزلرله کتابلر تألیف ونشر ایلدی . حالا شرق و غرب کتابخنه لرنده بو مجلدات موجود و محفوظدر . ومال ونحله دائر مؤلفانده ایسه کافه سنك اطوار و معتقداتی محرم و مسطوردر . بونلره قارشى علمای اسلامك اك بیوک سلاح تدافى نه ایدی ؟ کلام ! هیچ برینه صورت آخرله مانعه لر کوسترمه دیلر . زجریات مادیه یه مراجعت ایلمه دیلر میدانی فن کلام ایله متکلمین بنامه براقدیلر بر عصره وارمه دن عمالک اسلامیه نك هیچ بر کوشه سنده بونلردن نام و نشان قالمدی . »

ترقیقات :

ابوالضیا توفیق بك افندی امین اولسونلر که اسلافك سربستی ادیان و مباحثات حقنده کی نقطه نظرلرینك اخلاف ده وارثیدر . علما مباحثه دن قاجامشدر . اثرک منی تشفی لرینی موجب اولماز . هر سطرنده کی بطلان ؛ مؤلف و شرکای جرمنك یوزلرینه ادله عقلیه ایله چارپلادجه علما کندی لرینی ایفای وظیفه ایتمش صایماز . امامباحثه اثناسنده حکومت لزوم کورممشده اثری منع ایتمش بوکاده طبیعی قاریشه من .

حکومتک لمصلحه توسل ایتمکی اجرا آت مانعه اوزرینه علمایه تعریض ایتمک اثر سلفدن آیرلمقده اولدقلرینی اشراپ ایدر مطالعات درمیان ایلك موافق نصفتمیدر؟ اجرا آت حکومت بشقه در . مدافعات علمابشقه در . نیچون بربرینه قارشیدریلور ؟

صراط مستقیم عقیب انتشارنده بوانرک موجودیتی اسکندروننده کی برقارئی طرفندن برای مدافعه کوندریلان بر نسخه سندن اوکره نیز . بر مدت صکره اثر باب عالی جاءه سنده کی کتبخانه جامکالرنده کوریلور . افکار اسلامیه تهییج ایدر . اداره خانه یه هر کون لزوم مدافعه تمیناتنه دائر برچوق ورقلر ورود ایلر . مناسرتلی اسماعیل حقى وموسى کاظم افندیلر حضراتنه مراجعتده بولنیرز . مشاغل فاضلانلرینك عدم مساعدتسی کوریلنجه برکت زاده اسماعیل حقى بك حضرتلریله بابان زاده احمدنیم بك و دارالفنون الهیات ادبیات شعبه نری مدیری اسماعیل حقى بك افندیله بو وظیفه یی درعهده ایتملرینی رجا ایتمکده بر صبرده ۳۱ مارت وقایعی تشبثاتمزی عقیم براقیر ۱۱ نیساندن صکره تشبثاتمزی تجدید ایدرک نعیم بك افندی طرفندن مدافعه یازلمسی بین الرفقا قرارلشیر . فقط مشارالیه اثرده کی بعض فقراتدن اثنای ترجمه ده تحریفات وقوء ، کتیرلمش اولمسندن شبهه لئره ك اصلنی کورمک ایستلر . بوراده کی کتابجیلرده بوله مدیغه زدن پارسه سپارش و بریلور . نسخ موجوده نك تمامیه توکندیکى جوابی آلدیغندن وقوء بولان توصیه اوزرینه برکرده فلمنکده کی کتابجیلردن صوردریلور . کذلک بوله ممدی جوابی آلتیر . نهایت بروسه مبعوث محترمی طاهر بك افندی حضرتلرینك دلائیله فرانسزجه نسخه نك احمد بك اقایف برادر مزده موجود اولدیغنی استخبار ایدیله رك یقین زمانلرده اثر نعیم بك افندی یه ایصال اولنور . استاد محترم مناسرتلی اسماعیل حقى افندی حضرتلری دوره نقاهتلرنده وقت بوله رق ردیه یازمغه بسمله کش شروع اولورلر . ایشته بوصیرالرده کتابك حکومتجه منع ایدلیدی وردی ایچونده مغارفده بر قومیسینون تشکیکی ایدلمسکده بولندیغنی غزته لرده کوریلور عقبنده ابوضیا توفیق بك افندی نك هجوم معهودی یوز کوستیرر .

ایشته بتون بومساعی کوستریور که اثرک منی اسبابی تهیته هیچ بر زمان وارد خاطر اولماش دائماً لزوم مدافعه جهتی دوشونلشدر . مع مافیه دین مین علینده سراپا مفتریاتدن مرکب اولان وانواع تحقیر وتزیینی تضمن ایتمکده بولان بر اثرک بتون اسلامارک حسیات دینیه سنی رنجیده ایدمه جک صورتده کتبخانه لرده آویخته موقع احترام اولمسنی مناس کورمدمیکمزدن حکومتدن افکار عمومیه اسلامیه یه قارشى بویه برجه یله انتظار ایدردک . حکومتک تحت مسؤلیتمده یامش اولدیغنی شو معامله منعه خارج ازصلاحیت تلقی اولنور ایسه محرم مقاله غزته ستونلرنده ایما وایهامانده بوله جفته حائز بولندیغنی مبعوثلق صلاحیتی بالاستعمال استیضاحده بولنلی ایدی . حکومتی تخطئه بوقیل

فعلی اجرا آت ایله ثمردار اولور شه سزدرد که قابینه غزته ستونلرنده کی شکایاتدن زیاده مجلسده کی استیضاحاتی نظره آلیز محرر مقاله حقوق عمومیه به مغایر کوردیکی جهتی استیضاح ایله بر ضرری ازاله و بر حق سزلنی تلافی ایتلیدی. بونی یا میوبده غزته ستونلرنده تاوهات عجائزده بولنق تغلیط افکاردن بشقه نه به حمل اولنه بیلور؟ اما کورمک و حقیقتی بیلوب خلقه ده بیلدیرمک ارباب نشریاتک وظائف اساسیه سندنذر. پک اعلا بو وظیفه بی تقدیر ایدردک مملکتده کی اکثریت افکاری اشغال ایدن بو اثری اعتراف اولندی و جهله حکومتک منعه قدر نیچون محرر مقاله کورماش حتی موجودیتدن بیله خبردار اولماشدر. و حقیقتی بیلدیرمک تقریض یازده و حکومته درس ویررجه سنه هیچ بر اساس قانونی به بنای مطالعه اولنق سزین هجوملرده بولنقله می اولور. اعتدال دی محافظه ایدردک تحسینات تلامبذ پروری به مغلوب اولمیه رق مدعیات مجرده دن تماشای صورتیله مترجم و مؤلفک نه کی افاده لری هدف اعتراض اتحاد اولنه بیله جکینی و بوا اعتراضاتک شوو شو اسباب موجب ایله غیر وارد بولندی و بنابرین مجلس خاص و کلانک قرار مخصوصنه اساس اولان تقدیراتک عدم اصابتی تشریح ایله تبیین حقایق اولنق لازم کلیدی. یوقسه «مجلس یولسزلق ایتش عبدالله جودت بکه دینسز دیمش زیرابن دیندار اولدیغنی بیایورم، دوزینک اثری منع اولنه من چونکه بالمطالعہ سراپا حقایق اولدیغنی کوردم. وقوع بوله حق مراجعاته قارشی برهیئته تقدیر ایتدیردک انلرک ویره جکی قراره کوره حرکت لازم کلیدی. واقعا مجلس و کلانک حق تقدیرینی شو صورتله استعمال ایده جکینه دائر قانوناً برصراحت یوق ایسه ده بن بویه مناسب کوریورم نته کیم حکومتده صووک حرکتیله یعنی مدافعه یازلق اوزره بر قومیسون تشکیلیه فکریمک اصابتی تأیید ایدیورم.» طرزنده کی مدعیات متحکمانه نک اصلا بر قیمت حقوقیه و منطقیه سی یوقدر.

۱۰ — منع مذکور ایله سربستی تفکر حق ابطال اولمشدر. زیرا حریتده اساس قوه متفکره اولدیغندن محصول تفکر اولان آثاره ماده ممانعت، تفکری منع وزجردر. بواساسی محرر مقاله بویه توضیح ایدیور:

ترقیقات:

«محصول تفکرات اولان شیلره موانع مادیه ایله غلبه به چالشمق و یا خود اطلاعات انامه مانع لر تشکیلیه اوغراشمق، طبیعت بشریه نک خواصندن یخبر بولمغه دلالت ایدر. فکره غلبه ینه مجرد فکرک شائننددر. منع وزجر کی حالات بو عصرک احتوا آت فکریه و غایه نقاط تکامل اولان مجاهدات علمیه سیله نصل توفیق قبول ایدر؟ باخصوص بر حکومت مشروطه ده حریت فکریه به تعدی جائز میدر؟ هر درلو خواص بصریه ده اولدینی کی حریته دخی اساس، قوه متفکره در. بناء علیه محصول تفکر اولان آثاره ماده ممانعت ایدیلینجه حریت نره ده قالیر؟ حریت اوغورنده کی مجاهداتک نه حکمی قالمش اولور؟»

کتاب منعندن سربستی تفکر حقنی ابطال نتیجه سنی چیقارمق ایچون بوقدر یورغونلنی اختیاره آجیدق سربستی تفکر حقنی ابطال بر آدمی دوشوندیکی فکردن طولانی معاقب ایتمکه اولور. یوقسه محصول تفکرینک مضراتی تحدید ایله بر آدمک سربستی تفکری

اخلال ایدلدیکنه هیچ بر حقوق عالمی ذاهب اوله من. بو کون مضر بر اجزا موجودینک، مخترعنک وجوده کتیره جکی اجزایی اورتهدن قالدیرمق سربستی تفکرینی اخلال ایتمکیدر؟ بیلنمایدرد که بتون حریتلر شرط سلامتله مقیددر. اگر عبدالله جودت افندی بو اثری ترتیب ایتدیکندن طولانی بیوجه قانونی بر جزایه چاریدر یلور ایسه اوزمان سربستی تفکری منع ایشلمش اولور. ظن ایدرز که بوقدر جق بر فرقی بیلیمک بیوک بردکایه توقف ایتز.

۱۱ — بوقیل آناری عیناً ترجمه لزومی من القدیم تقریر ایتشدر. چونکه مترجمک وظیفه سی تصحیح دکل عیناً نقل و تحریردر. حتی کاتب چاپی (تاریخ نصارا) نامیله بو بولده بر اثر ترجمه ایشدر.

ترقیقات:

عیناً ترجمه تعبیرندن محرر مقاله؛ نصل بر مدلول استنباط ایتمکه اولدیغنی کسیدریله من. عیناً ترجمه دینلنجه آکلاشیلان معنا مؤلفک یازدق لری تمامی تمامنه ترجمه ایتدیکی لسانه نقلدر. مترجم تحسین و تصویبه دلالت ایدر قیود علاوه ایدر و مؤلفک مقصدندن خارج بر معنایی افاده ایده جک کلمات استعمال ایلر ایسه یازمش اولدیغنی اثره عیناً ترجمه، دینیه من. بر جهلی استعمال ایتک متکلمک داخل اقتداری ایسه ده انک معناسنی تحدید ایلک، ایستدیکی معناده الفاظی استعمال ایتک صلاحیتی خارجنده در. بناء علیه محرر مقاله (عیناً ترجمه) تعبیرینک افاده ایلدیکی مدلولده تصرفده بولنه من. عبدالله جودت افندی نک الله بولنان ترجمه سنه هیچ بر زمان عیناً ترجمه مدلولی صادق اوله من.

۱۲ — وظیفه سی احوال اجتماعیه منزه متعلق موادی مذاکره و اجرادن عبارت اولان و بر هیئت مختلطه کبرا شکلنده بولنان مجلس خاص و کلانک اسلامیت ایله اشتغالی وظیفه سندن خارجدر. زیرا اجرا ایله مکلف بر مجلس خصوصات دینی اسلامیه به دائر مذاکرانده بولنه من و هیچ بر زمان وظیفه اصایه سنی وصایت درجه سنه قدر توسیع ایده من.

ترقیقات:

بو ادعاده مفرطدر. مجلس خاص و کلا قوه اجرایه نک تمرکز ایندیکی نقطه در. بولرده کی قوت اهالیدن منتخب مبعوثلرک وجوده کتیردکلری قوه قانونیه دن مستفاددر. قوه قانونیه ده کی قوتده اکثریتده متجلیدر. بو کون بو وطنک اکثریتی ایسه اسلاملر تشکیل ایدیور. اسلاملرک علاقه دار اولدیغنی بر شیدن طبیعی و کیلیری و بو و کیلردن استنباط قوت طولانیسیله مجلس و کلا علاقه داردر. اکثریتک آرزوسی مطاعدر. شو قدر که اکثریت دائماً حقوق اقلیتی محترم طوبار و بو حرکتیله اجرای حکومته اهلیتینی کوستیر.

محرر مقاله ابوالضیا توفیق افندی بر کره اورتهدن دیکسون. تاریخ اسلامیت حقنده نهر سولندیکنی طویسون. اوزمان کندیسنی صدر اعظم ویا وکلادن بری اولق اوزره فرض ایتسونده بو آرزوی عمومی کی کسر ایده جک کندیسنده بر قوت بولسون. بویه مقدماتی مسلم اولان نتایجی نظره آلمیه رق (مجلس و کلا اسلامیه

بولنشد. زیرا ابن اثیری ابوالفدائی مطالعه ایدنار دها پک چوق حقیقتله واصل اولورلر .

تذقیقات :

ابن اثیر ، ابوالفدا ایله دوزی بی مقایسه رحمة الله مرحوم ایله عبده جودت افندی بی مقایسه کی قیاس مع الفارقدر . آ کلاشیلان محرر مقاله ابن اثیر ایله ابوالفدائی ده معهود تاریخ اسلامیتده اولدینی کی جلسه خطیب قدر بر مدت طرفنده تتبع ایتشد .

۱۶ — کتاب منعه قدر مملکتجه یایله جوق چوق شی واردر .

تذقیقات :

تطویلدن حذراً ادیب محترم محمد عاکف بک کچن هفته کی مقاله سندن بواسسه جواب اوله جوق بر فقره بی تبر کاً نقل ایدیورز : « عجبا انطالیه مبعوث محترمک ، تصویر افکار صاحبک پیش عزمنده هیچ تشبث ایدیله جنک ایش قالمایش می که تاریخ اسلامیت کی بر تزویر نامه یه الی ستوناق تقریض یازیور ، عبده جودت افندی بی طوتوبا کابر امتدن رحمة اللهک یانه چیقار می ایستیور ... » لم تقولون مالا تفعلون ...

بوقاله ردیه یازلدقندن صکره تقویم وقایع جریده رسمیه سنده مسئله یه دائر بر اعلان رسمی منظور من اولدیغندن عیناً نقل ایدیورز :

« دایماریقه لی دوزی نامنده برینک اثری اولوب دو قنور عبده جودت افندی طرفندن ترکیه یه بالترجه مصرده طبع ایتدیریلرک درسعادته نشر وفروخت اولنقه باشلانیش اولان تاریخ اسلامیت نامنده کی کتابک سیدالانام علیه الصلاة والسلام افندیمن حضرتلرینک حق عالی نبوت پناهیلرنده برطاقم اکاذیب ومفتریاتی حاوی بولنسدن طولانی کتاب مذکورک منی لزومنه دائر داخلیه نظارت جلیله سنک ۲۷ ربیع الاول سنه ۳۲۷ تاریخی و ۳۳۹ نومرولو تذکره سی واوراق متفرعه مجلس مخصوص وکلاده لدی المظالعه ماللرینه نظراً ذکر اولنان کتابک مندرجاتی اکاذیب ومفتریاتی حاوی بولندیکی اکلشلمش وبونک نشر وفرختی درکار اولان مضراتی جهتیله قطعاً غیر جائز بولنش اولدیغندن ومطبوعات قانوننک اوتوزبشنجی ماده سی حکمنجه ممالک اجنبیه ده وایالات متنازعه ده مطبوع غرضه یارسائل موقوتنک مجلس مذکور قراریله ممالک عثمانیه ده منع نشر وتوزی مجاز اولوب مطبعه لر قانوننک یدنجی ماده سنده مطبوعات قانوننک جرائم مطبوعات متعلق احکام جزائیه سنک کتب ورسائل ایله واقع اولان نشریانه دخی شامل اوله جنی محرر بولندیغندن سالفالبیان کتابک حکم قانونه توفیقاً منع نشر وتوزیعه عائد معاملات ایجابیه نک ایفاسی خصوصنک داخلیه نظارت جلیله سنه تبلیغی تذکر قلنمش وموجبجه اقتضاسنک ایفاسی باند کره سامیه نظارت مشارالیه یه یلدرلشد . [تقویم وقایع]

عالم اسلام

فاتحه اقبال عالم اسلام

عالم اسلامک دور ادباو وانخطاطی مدارس اسلامیه ده علوم حکمیه وریاضیه تدریساتنه خاتمه چکیلرک احتیاجات وایجابات عصریه نظر اعتباردن اسقاط ایدلمسیه باشلادیکی هر کسجه معلوم بر حقیقتدر .

نه قاریشیرمش ، کی سوزلر تجاهلار حقیقتی نشر وظیفه سیله مکلف بولنان بر غرضه جی یه یاقیشه میه جعندن صرف نظر بر مبعوث ایچون اصلا خوش کوریله مز .

تاریخ اسلامیتک منعی ویا نشری اسلامیتک خصوصات دینه سندن دکلدر . اسلاملر خصوصات دینه لرنده مجلس وکلا مقررانه مققر دکلدرلر . بحمد وکرمه تعالی اللرنده کتاب ، سنت ، اجماع ، قیاس کی درت اساس واردر . خصوصات دینه لرینی بو اساسلره توفیقاً حل ایدرلر .

مسئله خصوصات دینه ده دکلدر . بو مملکتده اکثریتی تعذیب ورنجیده ایدن بر کیفیتک ادامه ویا رفعمده در . بو اثر بویه سلمه السلام صاتیلورسه اسلاملرک عزت نفسی جریمه دار اولور . حکومت مملکتی اداره ایتک فکرنده ایسه طبیعی بورالرینی نظره آلیر . بو کون ملل غربیه یکدیگرینک حسیاتی رنجیده ایتمکدن حذراً خطرات مظفریتی احیاده پک زیاده دقت وتیقظ کوستریرلر . دیمک که اکثریتک ارزو سی یالندز داخل مملکتده دکل خارجه ده بیله محترم طوتیلور . جمیلر کوستریلور . رسالتپناه افندیمنی تمثیل صدنده ترتیب اولنان اویونک مملکتده اوینامسنه فرانسه حکومتی اسلاملره جمیله راضی اولمادی . هندستاندن چکیلان معلوم تلغراف اوزرینه مشروطیتک اعلانندن مقدم مراقبه عدلیه تکلیفنده انکلتزه حکومتی اثر تراخی کوستردی . ابوالضیا توفیق پک افندیمنک شو حقایقه قارشی تجاهل کوسترمکده اولسنه طوغریسی بر معنا ویرده میورز .

۱۳ — حکومت بوقراریله احترازايتدیکی شینک حصولی تأمین ایتشد . زیرا انسانلر منع اولندقلری شیئه حریش اولدقلرندن اثرک آز بر زمان طرفنده نسخ مطبوعه سی تمامیه توکنمشدر .

تذقیقات :

منعک بوقیل نتائنجی کیم تقدیر ایتز . ایشته بوده کوستریلورکه منعندن مقصد افکار عمومیه اسلامیه یه رضیه در ، اسایش مملکتی محافظه در ، ارزوی عمومی یه اتباعدر یوقسه اثرک مضراتی عقیم براقق غلما یه نشر دین ایله مشغول ذواته متوجه وظائفندن بولندیغندن بومقصد بحواله وکره تعالی مدافعه وردیه لرله ایر کیج حاصل اوله جقدر .

۱۴ — حکومت بوباده تعقیبی اقتضا ایدن شاهراه مستقیمدن انحراف ایتشد . زیرا بواتری رانجمن دانش علمی نک انظار تدقیقه وضع ایدرک ویرده جکری قراره گوره ردیه یازمق ویا قوه مجبردی برطرف ایلک شقلرندن برینی اختیار ایتک لازم کلورکن بو جهتلر نظره آلمامشدر .

تذقیقات :

مجلس خاص وکلانک تقدیرینی استعمالده بویه بر قید ایله مکلفیتنه دائر قانونده برصراحت بوله مدق . حکومت تقدیرینی استعمال ایچون ایسترسه اهل خبریه مراجعت ایدر ایسترسه مشهود اولان مضراته بنای حکم ایدرک بر آن اول اتخاذ قرار ایلر بو خصوصده نه تصویر افکاردن ونده صراط مستقیمدن درس بکله من ظننده یز .

۱۵ — دوزینک منقولاتی تمامیه حقائق تاریخیه مزه موافق